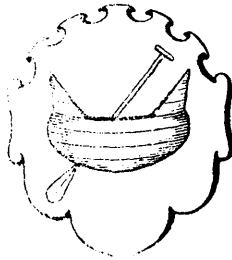

DZIENNIK

ZARZĄDU

M. ŁODZI.

Redakcja i Administracja
Plac Wolności 14. Tel. 28-00.

Adminstr. czynna od g. 9-12 w p.
Redakcja od godz. 2-3 po południu

Ogłoszenia: Wiersz nonparel. (cztery szp. na stronie) **zł. 0.20**—Przed tekstem **zł. 0.55**—za wiersz (dwie szpalty na stronie) Drobne **zł. 0,05** za wyraz. Najmniejsze ogłoszenie **zł. 0,50**

Przenumerata: Miesięcznie **zł. 1.--**

Cena egzemplarza **zł. 0.25.**

Nr. 34 (409)

Łódź, dnia 23 sierpnia 1927 r.

Rok IX

Treść N-tu: E. Rosset: Statystyka spożycia mięsa, jako wskaźnik dobrobytu społecznego. — Sprawozdanie z robót publicznych, prowadzonych przez Wydział Gospodarczy Magistratu m. Łodzi w latach 1924, 1925 i 1926. — Ruch służbowy pracowników Zarządu m. Łodzi w lipcu 1927 r. — Sprawozdanie Urzędu Weterynaryjnego za lipiec 1927 r. — Bieg kolarski o nagrodę m. Łodzi. — Biuletyn statystyczny: Ze statystyki ludnościowej. — Sprawozdanie rachunkowe Zarządu m. Łodzi za lipiec 1927 r. — Kronika miejska. — Życia miast polskich. — Ruch wydawniczy. — Ogłoszenia.

EDWARD ROSSET

Naczelnik Wydz. Statystycznego.

Z zagadnień statystyki miejskiej.

Statystyka spożycia mięsa

jako wskaźnik dobrobytu społecznego.

Stopa życiowa szerokich warstw ludności miejskiej jest u nas inna, niż w krajach zachodnio-europejskich, nie jest zresztą stała, podlega bowiem fluktuacjom w zależności od działania biernych czynników ekonomicznych. Określenie tej stopy za pomocą skali porównawczej i ustalenie jej wahań zaliczyć należy do szczególnie ważnych zadań statystyki miejskiej.

Jest rzeczą przyjętą wyrokować o stanie dobrobytu społecznego na podstawie danych, obrazujących wpływy z podatków konsumcyjnych. Wzrost tych wpływów, jako skutek wzmózonych wydatków ludności na cele konsumcyjne, a co zatem idzie — lepszego odżywiania się, ma świadczyć o podniesieniu stopy życiowej szerokich rzesz społeczeństwa. Odwrotnie — spadek wpływów z podatków tej kategorii miałby stanowić wykładnik obniżania się dobrobytu społecznego. Atoli wnioskowanie takie nie zawsze jest trafne. Pamiętać bowiem należy, że kwoty podatkowe pozostają w określonej proporcji do wartości pieniężnej spożycia, a nie do jego ilości. A zatem przy wszelkich zmianach w poziomie cen artykułów spożywczych przytoczona reguła, jeżeli nie całkowicie, to przynajmniej częściowo zawodzi.

Słuszniej przeto postąpimy, jeśli badania, zmierzające do odtworzenia dobrobytu mas, oprzemy wprost na statystyce spożycia. Nastęrcza się tu trudność nielada: należy posługiwać się artykułami spożywczeimi pierwszej potrzeby, które znajdują się w powszechnym użytku i które —

co właśnie jest sprawą niesłychanie utrudnioną — podlegają systematycznej i odpowiednio ujętej kontroli statystycznej. Artykułem, który wyjątkowo dobrze odpowiada wspomnianym postulatom, jest mięso. I dlatego dane z zakresu statystyki spożycia mięsa mogą służyć jako wskaźnik dobrobytu społecznego.

Po tych uwagach natury ogólnej przejdziemy do właściwego przedmiotu, t. j. do analizy cyfr, zaczerpniętych ze statystyki spożycia mięsa.

Odpowiednie dane znajdujemy w miejskich wydawnictwach statystycznych, częściowo zaś w zeszycie „Tygodnika Handlowego” Nr. 29 z bieżącego roku. Źródłem tych danych są przeważnie miejskie biura statystyczne, mamy więc do czynienia z liczbami „najzupełniej wiarygodnymi”.

Oto jak przedstawia się spożycie mięsa w szeregu większych miast polskich:

	W 1926 roku spożyto mięsa	Spożycie roczne na 1 mieszkańca
Warszawa —	37.573.700 kg.	36,9 kg.
Łódź —	16.763.036 „	29,6 „
Poznań —	5.600.000 „	33,0 „
Kraków —	7.200.000 „	47,2 „
Sosnowiec —	2.300.000 „	24,9 „
Radom —	1.700.000 „	29,1 „

Charakterystycznym momentem jest — cytujemy uwagę z „Tygodnika Handlowego” — że pod względem spożycia mięsa na pierwszym miejscu stoi Kraków, jako miasto względnie zamożne, o małym odsetku ludności robotniczej i fabrycznej.

Ze swej strony podkreśliliśmy niskie stosunkowo cyfry spożycia mięsa w Sosnowcu, Radomiu i Łodzi. Wskazują one, że w tych miastach pauperyzacja ludności zatacza bardzo szerokie kręgi.

Owa pauperyzacja stanie się jeszcze jaskrawsza, gdy cyfry spożycia mięsa w wymienionych miastach zestawimy z analogicznymi danymi z miast Europy zachodniej.

Podług danych, zebranych przez p. E. Budziszewskiego*), spożycie mięsa w miastach przemysłowych francuskich wynosi około 55 kg, na jednego mieszkańca rocznie, w Kolonji (1924) — 53,88 kg., w Kopenhadze (1924/25) — 73,06 kg., w Berlinie (1924) — 35,39 kg., w Paryżu (1922) — 38,66 kg.

Zasługuje na uwagę, że cyfra spożycia mięsa w miastach przemysłowych francuskich odpowiada naogół rozmiarom spożycia mięsa w Łodzi w dobie przedwojennej.

Według obliczeń, ogłoszonych w „Roczniku Statystycznym miasta Łodzi” (za rok 1923), przed wojną spożycie mięsa w Łodzi (waga bitego mięsa) wyrażała się następującymi liczbami:

	Spożycie w kg.	Na 1 mieszk.
1910 r.	24.038.128	58,92
1911 „	23.405.824	53,07
1912 „	22.827.520	49,74

Zgoła odmiennie kształtowały się cyfry spożycia mięsa w dobie wojny. Katastrofa ekonomiczna, którą Łódź odczuła szczególnie dotkli-

*) p. „Kronika Warszawy” Nr. 5 z 1927 r.—art. p.t. „Zaopatrywanie Warszawy w mięso”.

wie, spowodowała nieznaną dotychczas nędzę mas. Nie będziemy opisywali ówczesnej sytuacji Łodzi, zbyt dobrze bowiem jeszcze ją pamiętamy. Zaznaczymy tylko, że w ostatnim roku okupacji niemieckiej, t. j. w roku 1918, spożycie mięsa wynosiło w Łodzi na głowę ludności 10,7 kg.

Poprawa stosunków gospodarczych i towarzyszący jej wzrost dobrobytu ludności w okresie powojennym znowu znalazły odbicie w cyfrach spożycia mięsa.

Przytoczymy odpowiednie dane za lata 1919 — 1926.

Na 1 mieszkańca
rocznie

1919—20	29,05
1921—22	29,75
1923—24	25,98
1915—26	30,84

Zestawienie powyższe uwydatnia tendencję wzrostu spożycia mięsa w Łodzi. W latach 1923—24, w związku z orgą inflacyjną a następnie z przesileniem gospodarczym, obserwujemy chwilowe załamanie się tendencji. W ostatnim atoli dwuleciu zaznaczyła się dalsza poprawa, jako wyraz postępującej wciąż naprzód poprawy stosunków gospodarczych.

Nie bez znaczenia jest również kwestja, jakie rodzaje mięsa cieszą się popytem wśród ludności miejskiej.

Aby zorientować się co do ilości spożywanego mięsa poszczególnych rodzajów przed wojną i po wojnie, przytaczamy następujące zestawienie:

	Ubój w kg.	
	1911 r.	1926 r.
Wołowina	10.334.112	7.241.000
Cielęcina	1.463.520	1.036.600
Baranina	521.840	246.700
Wieprzowina	8.540.176	7.714.000
Konina	66.880	150.900
Razem	20.926.528	16.389.200

W powyższem zestawieniu wykazujemy wagę bitą uboju, nie zaś spożycia, które jest nieco większe, gdyż wchodzi jeszcze w grę mięso przywiezione.

Porównanie przedwojennych danych z powojennemi nastęrcza następujące uwagi.

Przed wojną najwięcej spożywano wołowiny, po wojnie na pierwszym miejscu znajdujemy wieprzowinę, która cieszy się wielkim popytem wśród mas robotniczych ze względu na wielką ilość zawartego w niej tłuszczu. Zmniejszyło się spożycie wszystkich rodzajów mięsa poza koniną, której konsumcja w Łodzi wzrosła przeszło dwukrotnie. I ten fakt ma znaczenie wielce symptomatyczne, spożycie bowiem koniny wiąże się zazwyczaj ze szczególnem upośledzeniem materjalnem konsumentów tego gatunku mięsa.

SPRAWOZDANIE

z robót publicznych, prowadzonych przez Wydział Gospodarczy Magistratu m. Łodzi w latach 1924, 1925 i 1926.

Wojna światowa spowodowała w całej Europie, a zwłaszcza w naszym kraju kryzys gospodarczy, niszcząc warsztaty pracy i pozbawiając zarobku masy robotnicze.

Aczkolwiek odbudowa warsztatów następowała łatwo przy istnieniu kapitałów, jednak zdobywanie na nowo utraconych rynków zbytu szło bardzo ociężale i producent zmuszony był bardzo oględnie przystępować do dzieła.

W konsekwencji sfery rządzące państwem i zarządy komunalne wzięły na siebie obowiązek utrzymania pozbawionych zarobku, których było niemało, zwłaszcza w ośrodkach przemysłowych jak Łódź, gdzie zgrupowały się znaczne zastępy bezrobotnych.

Zamiast udzielania zapomóg bezrobotnym, uruchomiono cały szereg robót publicznych, jak — budowa dróg, gmachów oraz zakładanie parków sportowych. Magistrat m. Łodzi wykorzystał akcję na uporządkowanie wszystkich parków.

Między innymi rozpoczął Magistrat budowę wielkiego parku Ludowego na całym terenie polesia Konstantynowskiego, obejmującym 260 hektarów przestrzeni.

Poszczególne roboty inwestycyjne przedstawiają się w sposób następujący:

1. Park Źródłiska.

Całkowicie wykończono przebudowę parku o przestrzeni 10 hektarów 8049 metrów kwadratowych. W szczególności wykonano następujące prace:

- a) zniwelowano teren,
- b) zbudowano około 2000 biejących metrów dróg pieszych,
- c) wykopano stawy o pojemności 3000 metr. sześć. i wodospad,
- d) obsadzono w skupinach i kwietnikach 15,000 roślin bylinowych,
- e) wybudowano 2 mosty betonowe,
- f) zasklepieno kanał na przestrzeni 150 metrów,
- g) usypiano wzniesienia objętości 3000 metr. sześć.,
- h) zainstalowano oświetlenie elektryczne,
- i) zbudowano boisko o przestrzeni 2500 metr. kwadr.,
- j) przebudowano estradę dla orkiestr.

2. Park im. Sienkiewicza.

a) Zainstalowano sieć centralnego ogrzewania w szklarniach, ponieważ dotychczasowe ogrzewanie kanałowe było niewystarczające, zwłaszcza podczas większych mrozów;

b) założono własnymi siłami roboczymi światło elektryczne na 11 słupach żelazo-betonowych;

c) przekopano wszystkie trawniki i większą część skupin.

3. Park 3-go Maja.

Wykończono park o przestrzeni 23 hektarów 5696 metrów kw., usuwając miejscami zbędne zadrzewienie po rozszerzeniu aleji i wysadzając 12,000 sztuk krzewów.

4. Park im. Staszica.

- a) Zainstalowano własnymi siłami roboczymi 8 lamp elektrycznych,
- b) ułożono rury dla dopływu wody do stawu z miejscowej studni,
- c) oczyszczono park z zadrzewienia zbędnego i dopełniono krzewami niektóre skupiny.

5. Park Kolejowy.

- a) Urządzono boisko dla dzieci na przestrzeni 100 x 50 mtr.
- b) naprawiono wszystkie drogi piesze.

6. Park im. Poniatowskiego.

- a) Wykopano staw o pojemności 11,000 metr. sześc., usypując równocześnie wzgórze w południowo-zachodniej części parku,
- b) zasadzono około 10,000 bylin,
- c) urządzono wzorowy ogródek przy domu mieszkalnym,
- d) wybudowano korty tenisowe, boisko, bieżnię,
- e) naprawiono i wyżyrowano około 3000 metr. bież. dróg pieszych,
- f) zbudowano 10 kiosków z własnego materiału oraz przeprowadzono dopływ i odpływ wody ze stawu.

7. Park Ludowy.

- a) Wykopano staw i rowy odpływowe dla odwodnienia terenu bagnistego na przestrzeni 5 hektarów, wzmacniając brzegi darniną na przestrzeni 5000 mtr. bież.,
- b) wykończono nasyp przy mogile poległych w roku 1905, zużywając na ten cel 50,000 metr. sześc. ziemi,
- c) przygotowano 8 hektarów gruntu pod szkółki, zebrawszy około 86 metr. sześc. kamienia oraz rozmnażając materiał roślinny w ilości 800,000 sztuk rozmaitych drzew i krzewów,
- d) wybudowano cieplarnie dla mnożenia roślin i wzniesiono przy niej budynek piętrowy gospodarczo-mieszkalny.
- e) postawiono dokoła parku Ludowego parkan z drutu kolczastego na słupkach betonowych na przestrzeni 5220 metrów bieżących,
- f) zapoczątkowano roboty przy budowie stadionu.

8. Zakład hodowli roślin.

- a) Wzniesiono parkan murowany z żelaznemi sztachetkami od ulicz. Brzezińskiej na przestrzeni 220,50 metr. bież.,
- b) otynkowano domy mieszkalne,
- c) połączono zabudowania mieszkalne kanałem odpływowym z rzeką Łódką,
- d) skasowano zbędne 2 krzywe drogi, przeprowadzając jedną pionową, wszerz całego Zakładu.

9. Skwer przy katedrze.

- a) Usunięto oparkanie skweru i katedry,
- b) ułożono dokoła świątyni chodnik z płyt betonowych,
- c) przerzedzono zadrzewienie, przerabiając skwer na przestrzeni 9922 mtr. kw. i niwelując części nierówne.

10. Skwer przy Seminarjum Duchownem.

- a) Przerobiono plac przestrzeni 26,000 metr. kw. na ogródek i boisko (8000 m. kw.),
- b) zbudowano kanał kryty długości 53 mtr. bież.

Na powyższe roboty wydatkowano zł. 869,363,13, zatrudniając ogółem 1350 robotników.

W poszczególnych latach wydatki przedstawiają się w sposób następujący:

w roku 1924	wydatkowano zł.	54,063,35,	zatrudniono	180	robotników
" 1925	" "	245,323,40,	"	520	"
" 1926	" "	569,976,38,	"	650	"

RUCH SŁUŻBOWY

pracowników Zarządu m. Łodzi w lipcu 1927 roku.

A. Zaangażowania:

Stelmaszczyk Wacław, z dniem 6 lipca 1927 roku do Wydziału Przedsiębiorstw Miejskich w charakterze tymczasowego pracownika z uposażeniem zł. 6.53 dziennie.

Hajkowski Antoni, z dniem 25 lipca 1927 roku w charakterze dietarjusza Biura Wojskowo-Policyjnego.

Kułąkowska Anna, z dniem 1 lipca 1927 roku do Wydziału Opieki Społecznej w charakterze posługaczki I Miejskiego Domu Wychowawczego.

ks. Binkowski Józef, z dniem 1 lipca 1927 roku w charakterze kapelana Wydziału Zdrowotności Publicznej.

Stańczyk Stefan, z dniem 18 lipca 1927 roku w charakterze dietarjusza Wydziału Prezydyjnego.

Kijowski Stanisław, z dniem 13 lipca 1927 roku do Wydziału Zdrowotności Publicznej w charakterze praktykanta Urzędu Weterynaryjnego z poborami zł. 150 miesięcznie.

B. Zwolnienia:

Sulkowski Lucjan, dietarjusz-urzędnik Wydziału Podatkowego z dniem 1 lipca 1927 roku.

Gaładza Rozalja, etatowa posługaczka I Miejskiego Domu Wychowawczego Wydziału Opieki Społecznej z dniem 1 lipca 1927 roku.

Wysmyk Marja, etatowy kancelista Wydziału Podatkowego z dniem 1 lipca 1927 roku.

Lisowski Zygmunt, tymczasowy kancelista Wydziału Podatkowego z dniem 15 lipca 1927 roku.

Byczkowski Edward, etatowy manipulant Wydziału Podatkowego z dniem 15 lipca 1927 roku.

Adaszewski Stanisław, akordowy sekwestrator Wydziału Podatkowego z dniem 1 czerwca 1927 roku.

Tuvé Juljusz, dietarjusz Wydziału Podatkowego z dniem 6 lipca 1927 roku.

Fiszerowicz Piotr, woźny Centralnej Ekspedycji Wydziału Prezydyjnego z dniem 3 lipca 1927 roku.

C. Mianowania i awanse:

Charczyńska Teofila, z dniem 1 lipca 1927 roku etatową niższą funkcjonariuszką Wydziału Opieki Społecznej na stanowisko pielęgniarki V Miejskiego Domu Wychowawczego z upos. wg. VIII st. sł.

Cieślak Józef, z dniem 1 lipca 1927 roku etatowym niższym funkcjonariuszem Wydziału Zdrowotności Publicznej na stanowisko dozorca szpitala św. Aleksandra z uposażeniem wg. XI st. służb.

Zieliński Leonard, goniec Centralnej Ekspedycji Wydziału Prezydyjnego z dniem 25 lipca 1927 roku ustalony w służbie miejskiej.

Wybór Adam, pomocnik kierownika Zakładu Hodowli Roślin Wydziału Gospodarczego z dniem 25 lipca 1927 roku ustalony w służbie miejskiej

D. Przeniesienia:

Małek Lucjan, tymczasowy goniec Centralnej Ekspedycji z dniem 1 lipca 1927 roku czasowo do Wydziału Podatkowego.

Auerbach Kazimierz, etatowy korespondent Wydziału Budownictwa przeniesiony z dniem 9 lipca 1927 roku do Biura Wojskowo-Policyjnego na stanowisko korespondenta z dotychczasowymi poborami i pozostawieniem na etacie Wydziału Budownictwa

Lubowiecka Helena, tymczasowa pracownica Biura Wojskowo-Policyjnego z dniem 9 lipca 1927 roku do Wydziału Budownictwa na stanowisko manipulantka z dotychczasowym uposażeniem i pozostawieniem na ewidencji Wydziału Podatkowego.

Sztraube Józef, tymczasowy pracownik Biura Wojskowo-Policyjnego z dniem 7 lipca 1927 roku do Wydziału Opieki Społecznej.

Cianciara Stanisław, dietarjusz Urzędu Stanu Cywilnego z dniem 21 lipca 1927 r. do Wydziału Budownictwa na stanowisko dietarjusza z dotychczasowym uposażeniem.

Paradowski Jan, etatowy dozorca budynków miejskich XI st. st. z dniem 1. VII. 1927 roku na etatowe stanowisko zamiatacza placów miejskich z dotychczasowym uposażeniem.

Gatka Piotr, etatowy zamiatacz placów miejskich z dniem 1 lipca 1927 roku na etatowe stanowisko dozorca budynków miejskich.

E. Skreślenie z listy pracowników Zarządu m. Łodzi z powodu śmierci

Żarnowiecki Józef, etatowy dozorca parkowy Wydziału Gospodarczego z dniem 15 lipca 1927 roku.

Sprawozdanie

Urzędu Weterynaryjnego za lipiec 1927 roku.

I. Choroby zaraźliwe zwierzęce:

Wścieklizna psów: Przy ul. Nawrot pod Nr. 39 został zabity pies chory.

II. Rakarnia:

Dostarczono i zniszczono trupów: koni 21, owiec 1, psów 6, żywych psów 3, prócz tego zgładzono 85 złowionych psów walęsających się.

III. Dozór weterynaryjny nad zwierzętami handlowymi i surowcami zwierzęcymi:

Na targowisku zbadano 1225 koni.

Na stacjach kolejowych zbadano: koni 33, bydła rog. 1006 sztuk, cieląt 40, owiec 495, trzody chlewnej 3728, drobiu 440 szt., słoniny 50 kg., kiszek, pęcherzy i żołądków 21 beczek i 5080 kg., skór 1425 sztuk, innych produktów 138.000 kg.

IV. Dozór weterynaryjno-sanitarny:

Dokonano oględzin miejsc sprzedaży mięsa i ryb 174, mleczarni 2, stajen 35, obór 105, rzeźni dla ptactwa 6 — razem 322 oględzin, podczas których sporządzono 5 protokołów policyjnych; ponadto lekarze weter. przyjmowali udział w 5 komisjach.

V. Rzeźnie

Miejska: Poddano ubojowi: bydła rog. 1107 szt., cieląt 2360, owiec i kóz 359, koni 43, trzody chlewnej 6012 sztuk.

Wśród zwierząt tych stwierdzono, po uboju, następujące choroby: gruźlicę u 240 szt. bydła rog. i 51 wieprzy, nosaciznę u 1 konia, wągrycę u 1 krowy i 17 świni, włośnicę u 12 szt. trzody chlewnej, inne choroby u 316 zwierząt.

Bałucka: Zabito: bydła rog. 1367 sztuk, cieląt 3724, owiec i kóz 960, koni 37, trzody chlewnej 1612 sztuk.

Po uboju u zwierząt tych stwierdzono następujące choroby: gruźlicę u 193 sztuk bydła rog. i 26 wieprzy, włośnicę u 2 i wagrzycę u 2 sztuk trzody chlewnej, inne choroby u 327 zwierząt.

Bieg kolarski o nagrodę m. Łodzi.

W niedzielę, dnia 21 b.m. rozegrany został po raz drugi bieg kolarski szosowy o nagrodę przechodnią miasta Łodzi na przestrzeni 100 kilometrów na trasie od startu na Krzywiu za Zgierzem do Łowicza i z powrotem.

Przed biegiem do zebranych u startu zawodników wygłosił przemówienie p. wiceprez. W. Groszkowski, który, wskazując na znaczenie sportu dla społeczeństwa oraz na poparcie, jakiego sport doznaje ze strony władz miejskich — życzył zawodnikom powodzenia w biegu i osiągnięcia jak najlepszych rezultatów.

O godzinie 8.50 wyruszyło ze startu 28 zawodników, z których na półmetek — 50 klm. — do Łowicza pierwszy przybył J. Waliński (T. Z. S.) o godzinie 12,22, 14 $\frac{2}{5}$ w czasie 1, 24, 15.

Do mety powróciło 15 zawodników w następującym porządku: I. J. Waliński (T.Z.S.) w czasie 3. 31, 29 $\frac{2}{5}$, zdobywając wielki medal oraz, dla klubu, nagrodę przechodnią, II. L. Sierpiński (T.Z.S) 3,31, 29 $\frac{4}{5}$ III. H. Neszper (Ł.K.S.) — małe medale złote, następnie L. Morga (T. Z. S.) B. Koprowski („Resursa“), J. Boczkowski (Ł.K.S), H. Chrzanowski (T. Z. S.), S. Kosiński („Hejnał“), J. Gałęcki („Bieg“) — medale srebrne — i inni.

Po biegu odbyło się posiedzenie Komisji Sędziów, w skład której z ramienia Magistratu wchodził pp. wiceprezydent W. Groszkowski, dyrektor Zarządu Miejskiego, J. Zalewski i kierownik Oddziału Prasowego, M. Tarłowski. Na posiedzeniu uchwalono zmianę regulaminu biegu w tym kierunku, iż czas biegu nie może być gorszy od osiągniętego w r. b., oraz postanowiono, iż wręczenie medali — 1 duży i 2 małe złote oraz 6 srebrnych — odbędzie się w dniu 16 października na Placu Wolności łącznie z uroczystością zamknięcia sezonu kolarskiego na torze.

Po posiedzeniu p. wiceprezydent Groszkowski na miejscu startu w otoczeniu Komisji Sędziów po krótkim przemówieniu okolicznościowym wręczył zwycięzcy J. Walińskiemu nagrodę przechodnią m. Łodzi, którą stanowi artystycznie wykonany postument bronzowy na cokole marmurowym, wyobrażający kolumnę Zygmunta w Warszawie.

Następnie kapitan sekcji kolarskiej T. Z. S. p. A. Pękalski w gorących słowach podziękował Zarządowi Miejskiemu za tak wydatne popieranie sportu kolarskiego, kończąc swe przemówienie okrzykiem na cześć Magistratu m. Łodzi.

W biegu nie zanotowano żadnego wypadku. Za wodnikom podczas jazdy towarzyszyło samochodowe pogotowie ratunkowe Wydziału Zdrowotności Publicznej pod osobistym kierownictwem inspektora sanitarnego miejskiego p. dr. A. Starzyńskiego.

Biuletyn Statystyczny.

Opracowano w Wydziale Statystycznym Magistratu m. Łodzi.

Ze statystyki ludnościowej.

Rozwój zaludnienia miasta Łodzi.

Naturalny ruch ludności miasta Łodzi.

Rok	Liczba mieszkańców
1793	190
1806	767
1820	799
1827	939
1828	2843
1829	4273
1830	4343
1837	10645
1840	20150
1850	15764
1860	32639
1878	100000
1884	113146
1893	149889
1897	314020
1905	343944
1906	329056
1907	328383
1908	341416
1909	303526
1910	408000
1911	441000
1912	459000
1913	506000
1914	459313
1915	341500
1918	341829
1919	433472
1920	432881
1921	452293
1922	472457
1923	505944
1924	520150
1925	540326
1926	565222

Rok Miesiąc	Małżeństwa	Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny
Liczby absolutne				
1918	1775	3971	8871	-4900
1919	4188	9394	9573	-179
1920	4611	11595	9577	+2018
1921	5351	10062	7619	+2443
1922	6400	14481	7827	+6654
1923	6490	14330	8499	+5831
1924	4990	13141	8239	+4903
1925	4784	14375	7589	+6786
1926	4066	12574	7909	+4665
Styczeń 1927	347	922	822	+100
Luty „	631	767	649	+118
Marzec „	107	664	632	+32
Kwiecień „	476	1099	599	+500
Maj „	266	730	628	+102
Czerwiec „	482	957	632	+325
Półrocze	2309	5139	3962	+1177
Na 1000 mieszkańców (w stosunku rocznym)				
1918	5,1	11,6	25,9	-14,3
1919	9,7	21,7	22,1	-0,4
1920	10,7	26,8	22,1	+4,7
1921	11,8	22,2	16,8	+5,4
1922	13,5	30,6	16,6	+14,0
1923	12,8	28,3	16,8	+11,5
1924	9,6	25,3	15,8	+9,4
1925	8,9	26,6	14,0	+12,6
1926	7,2	22,2	14,0	+8,3
Styczeń 1927	7,2	19,1	17,1	+2,1
Luty „	13,1	15,9	13,5	+2,4
Marzec „	2,2	13,8	13,1	+0,7
Kwiecień „	9,9	22,8	12,4	+10,4
Maj „	5,5	15,1	13,0	+2,1
Czerwiec „	10,0	19,8	13,1	+6,7
Półrocze	8,0	17,8	13,7	+4,1

Sprawozdanie Rachunkowe Zarządu m. Łodzi za m-c lipiec 1927 r.

Dz.	W y s z c z e ǳ o l n i e n i e	Pg. budżetu 1927/8 Zł.	Realizacja od 1.IV—30.VI.27 Zł. gr.	Realizacja w mie- siącu w lipcu Zł. gr.	R A Z E M Zł. gr.
Wydatki zwyżajne:					
I	Administracja ogólna	2.430.813	730.664,64	271.708,14	1.002.372,78
II	Majątek komunalny	307.279	64.972,85	19.107,64	84.080,49
III	Przedsiębiorstwa komunalne	—	—	—	—
IV	Spłata długów	1.951.423	517.508,16	10.680,—	528.188,16
V	Drogi i place publiczne	762.221	349.179,08	113.601,19	462.780,27
Va	Regulacja miasta	114.332	46.822,29	17.467,25	64.289,54
VI	Oświata	2.754.843	555.222,38	229.031,65	784.254,03
VII	Kultura i Sztuka	618.669	189.283,64	45.475,51	234.759,15
VIII	Zdrowie Publiczne	3.693.414	916.938,17	278.298,83	1.195.237,00
IX	Opieka Społeczna	2.218.874	414.485,09	206.141,53	620.626,62
X	Popieranie rolnictwa	114.997	29.680,65	14.772,18	44.452,83
XI	" przemysłu i handlu	753.851	252.790,18	46.689,38	299.479,56
XII	Bezpieczeństwo Publiczne	808.173	206.678,48	18.132,77	224.811,25
XIII	Różne	116.286	59.015,10	—	59.015,10
Wydatki nadzwyczajne:					
XIV	Agendy poruczone i inwestycje	6.217.841	1.611.772,39	930.351,07	2.542.123,46
XV	Zakłady Miejskie	2.167.661	401.925,20	119.236,60	521.161,80
XVII	Instyt. dla potrzeb własn. (sumy przechodnie)	—	615.983,51	115.083,10	731.066,61
	Realizacja zaległych zarządzeń wypl. z r. b. 1927	25.030.677	6.962.921,81	2.435.776,84	9.398.698,65
	Aserwaty		1.169.014,59	—	1.413.778,49
	Zaliczki		3.934.390,98	77.033,07	554.506,14
			477.473,07	—	15.301.374,26
			12.543.800,45	3.926.588,40	

KRONIKA MIEJSKA

— **Nowe wybory do Rady Miejskiej.** W dniu 20 sierpnia r. b. p. wiceprezydent miasta inż. W. Wojewódzki otrzymał z Urzędu Wojewódzkiego posmo, zarządzające rozpisanie nowych wyborów do Rady Miejskiej m. Łodzi na dzień 9-go października r. b.

Wobec sprzecznych i nieściśłych informacji, podawanych w tej sprawie w prasie łódzkiej i zamiejscowej — Urząd Wojewódzki wydał następujący komunikat:

1) Na zasadzie par. 4, regulaminu wyborczego z dnia 25 maja 1927 r. (Monitor Polski Nr. 119, poz. 30) Urząd Wojewódzki zarządził restryktem z 19.VIII 1927 r. Nr. SM. 2574/1 przeprowadzenie nowych wybor. do Rady Miejskiej m. Łodzi, a to ze względu na upływ kadencji ustawowej, przewidzianej w dekreście o wyborach do Rad Miejskich z dnia 13 grudnia 1918 r. w artykule 7. (Dz. Pr. R. P. Nr. 20, poz. 58.

2) Zarządzenia przeprowadzenia nowych wyborów nie należy identyfikować z rozwiązaniem Rady Miejskiej, a tem samem w niniejszym wypadku nie może mieć zastosowania art. 66 Dekretu o samorządzie miejskim z dn. 4 lutego 1919 r. (Dz. Pr. R. P. Nr. 13 poz. 140).

3) Jednocześnie z przesłaniem do Magistratu wspomnianego wyżej zarządzenia przeprowadzenia wyborów do Rady Miejskiej w Łodzi, Urząd Wojewódzki, zgodnie z par. 6 Regulaminu Wyborczego, zwrócił się do Pana Prezesa Sądu Okręgowego w Łodzi z prośbą o wyznaczenie przewodniczącego Głównej Komisji Wyborczej.

* * *

Przewodniczącym Gł. Komisji wyborczej mianowany został — sędzia sądu okręgowego p. J. Zaborowski, który wyznaczył na członków Głównej Komisji Wyborczej sędziów sądu okręgowego S. Świderskiego i K. Korwin-Korotkiewicza.

Urząd Wojewódzki wyznaczył jako swych przedstawicieli w Głównej Komisji wyborczej p.p. A. Rzewskiego, starostę powiatu łódzkiego i naczelnika Wydziału administracyjnego w Urzędzie Wojewódzkim p. J. Dychdalewicz, na zastępcę — nacz. Wydz. rolnictwa, p. K. Szostaka.

Magistrat do Głównej Komisji Wyborczej desygnował radnych F. Waszkiewicza i A. Cyrańskiego, na zastępcę radnego G. Praszkiara.

Kierownikiem Referatu wyborczego przy Magistracie m. Łodzi mianowany został dyrektor Zarządu Miejskiego, p. J. Zalewski, zastępcą jego — wicedyrektor M. Kalinowski.

— **Osobiste.** Ławnik-przewodniczący Wydziału Oświaty i Kultury, p. Z. Hajkowski, powrócił z urlopu wypoczynkowego i w dniu 20 b. m. objął urządowanie.

Tegoż dnia, po powrocie z urlopu objął urządowanie ławnik-przewodniczący Wydziału Gospodarczego, p. J. Muszyński.

W dniu 21 b. m. powrócił z urlopu wypoczynkowego i objął urządowanie dyrektor Biura Rady Miejskiej, p. P. Rundo.

— **Ochrony miejskie.** W ochronach miejskich zajęcia rozpoczną się z dn. 1 września r. b.

Zgłoszenia na wolne miejsca przyjmują kierowniczkę poszczególnych ochron do dn. 26 b. m. w g. odz. od 11 do 1 w poł.

Zaznaczyć należy, że liczba wolnych miejsc jest ściśle ograniczona.

— **Otwarcie nowej linii tramwajowej.** W niedzielę, dnia 21 b. m. została uruchomiona i oddana do użytku publiczności nowowytbudowana linia tramwajowa na odcinku

ulicy Kilińskiego pomiędzy Główną a ul. Przejazd oraz na ul. Przejazd od Kilińskiego do Przędzalnianej.

Trasa nowej linii biegnie od placu Reymonta, ulicami Piotrkowską, Główną i ul. Przejazd do Przędzalnianej i z powrotem.

— **Wyjaśnienie.** Komisja Powszechnego Nauczania podaje do ogólnej wiadomości, że notatka, jaka się ukazała w niektórych pismach tódzskich odnośnie zapisów deszkół powszechnych, nie dotyczy Łodzi, gdzie jeszcze przed ferjami letnimi przeprowadzono rejestrację dzieci i zapisy szkolne.

Dalsze zarządzenia, w związku z nowym rokiem szkolnym, ukażą się w najbliższych dniach.

— **Ze spółdzielni budowlanej pracowników miejskich.** W poniedziałek, dnia 22 b. m. o godz. 5 po poł. na terenach Towarzystwa Budowy Domów dla Pracowników Zarządu m. Łodzi przy ul. Zagajnikowej odbyło się uroczyste poświęcenie fundamentów domków mieszkalnych, budowanych obecnie przez wspomnianą spółdzielnię.

Aktu poświęcenia dokonał J. E. ks. Biskup W. Tymieniecki w asystencji ks. prałata D. Kaczyńskiego i ks. J. Strumiłło — przy udziale wiceprezydentów: inż. W. Wojewódzkiego i W. Groszkowskiego, wiceprezesa Rady Miejskiej J. Wolczyńskiego, starosty A. Rzewskiego, prezesa Towarzystwa — dyrektora Zarządu Miejskiego, J. Zalewskiego, przedstawicieli pokrewnych organizacji, zaproszonych gości oraz członków Towarzystwa.

Po poświęceniu fundamentów J. E. ks. Biskup wygłosił ciepłe przemówienie, wyrażając uznanie Towarzystwu Budowy Domów dla Pracowników Miejskich za podjęcie doniosłej inicjatywy w kierunku skutecznego zwalczania głodu mieszkaniowego, który tak dotkliwie odczuwa ludność naszego miasta.

Z terenu budowy uczestnicy uroczystości na zaproszenie dyrekto-

ra J. Zalewskiego udali się do gmachu Magistratu, gdzie w sali posiedzeń odbyło się skromne przyjęcie, podczas którego powitał gości dłuższym przemówieniem prezes Towarzystwa, dyrektor J. Zalewski, przedstawiając pokrótce historję powstania i prace spółdzielni budowlanej urzędników miejskich oraz dziękując Prezydum Magistratu za okazane poparcie.

Następnie zabrał głos p. wiceprezydent, inż. W. Wojewódzki, wskazując na społeczne znaczenie działalności spółdzielni oraz życząc wytrwania nadal w obranym kierunku.

Z kolei przemawiał p. starosta A. Rzewski, podkreślając zasługi dyrektora J. Zalewskiego, jako inicjatora i zapobiegliwego prezesa spółdzielni, poczem zabrał głos p. wiceprezydent W. Groszkowski, który zaznaczył, że popieranie wysiłków pracowników miejskich w kierunku poprawy swego bytu należy do obowiązków Magistratu, wobec czego zawsze będzie szedł na rękę podobnym poczynaniom.

Przyjęcie w bardzo miłym nastroju przeciągnęło się do godzin wieczornych.

— **Przeniesienie biur Wydziału Opieki Społecznej.** W sobotę, dnia 27 sierpnia r. b. biura Wydziału Opieki Społecznej z ul. Moniuszki 10 i Sienkiewicza 22 zostaną przeniesione do nowego lokalu przy ul. Piotrkowskiej 104.

W związku z tem w dniu tym przyjęć interesantów nie będzie za wyjątkiem spraw, dotyczących pomocy lekarskiej, poświadczeń recept na lekarstwa oraz pogrzebów, które załatwiane będą w dotychczasowym lokalu przy ul. Moniuszki 10.

W poniedziałek, dnia 29 b. m., biura Wydziału Opieki Społecznej będą czynne normalnie w nowym lokalu przy ul. Piotrkowskiej 104 (podwórze, prawa oficyna).

— **Budowa miejskich domów mieszkalnych.** Magistrat m. Łodzi, biorąc pod uwagę kryzys mieszkaniowy, którego ofiarą są głównie szerokie warstwy ludności oraz kryzys bezrobocia, pragnąc przysporzyć bezdomnej ludności pewną ilość mieszkań a zarazem dać zatrudnienie pozostającym bez pracy bezrobotnym — postanowił wybudować na własnych placach trzy wielkie domy trzypiętrowe o mieszkaniach jednopokojowych z kuchnią, a mianowicie: przy ul. 6-go sierpnia — 48 pokoiów i 48 kuchen, przy ul. Karolewskiej — 116 pokoiów i 116 kuchen, oraz przy ul. Marysińskiej — 242 pokoiów i 192 kuchen — razem 406 pokoiów i 356 kuchen, czyli ogółem 762 izby mieszkalne.

W związku z powyższem wysłany został do Banku Gospodarstwa Krajowego wniosek Komitetu Rozbudowy Miasta o udzielenie Gmi-

nie Miejskiej Łódź z funduszków rozbudowy miast, pożyczki w wysokości zł. 2,386,000.

Plany i kosztorysy powyższych budowli zostały już wykonane przez Wydział Budownictwa Magistratu, wobec czego do budowy domów mieszkalnych Magistrat będzie mógł przystąpić niezwłocznie po otrzymaniu pożyczki.

— **Zachorowania na choroby zakaźne w Łodzi.** W ciągu ubiegłego tygodnia, t. j. od 14 do 20 sierpnia r. b. włącznie, do Wydziału Zdrowotności Publicznej (Oddział Sanitarny) zgłoszono następujące wypadki chorób zakaźnych: dur brzuszny 33 wypadki (w ub. tyg. 30), czerwonka 6 (1), płonica 16 (17), błonica 13 (12), drętwnica karku 0 (1), odra 8 (9), róża 0 (1), krztusiec 12 (7), gorączka połogowa 2 (0), jaglica 4 (6) — razem 94 (84) wypadki.

Z ŻYCIA MIAST POLSKICH.

Odrzucone protesty.

Wojewoda Warszawski odrzucił protesty, wniesione na wybory dokonane do rad miejskich Otwocka, Nowego Dworu, Góry Kalwarii, Zakroczymia i Pułtaska.

Wobec tego wybory dokonane do rad miejskich tych miast, należy uważać za prawomocne.

Wybory burmistrza w Ostrowiu Mazowieckim.

W dniu 22 sierpnia na pierwszym posiedzeniu nowej Rady Miejskiej, burmistrzem w Ostrowiu Mazowieckim wybrany został p. St. Leśniewski (P. P. S.).

Unieważnienie wyborów.

Władze administracyjne z powodu stwierdzenia nadużyć unieważniły wybory do rady miejskiej Rożyszcza pow. łucki. Jest to po Włodzimierzu i Korcu trzecie z kolei unieważnienie wyborów na terenie Wołynia.

Pożyczki Banku Gospodarstwa Krajowego dla miast.

Rada nadzorcza Banku Gospodarstwa Krajowego przyznała ostatnio pożyczki następującym gminom miejskim (w złotych w zlocie): m. Będzin — 100.000, m. Kalisz — 200.000, m. Kołomyja — 500 tys., m. Końskie — 100.000, m. Płock — 200.000, m. Sochaczew — 100.000, m. Włocławek — 100.000, m. Zawiercie — 200.000, m. Równe — 270.000, m. Srwaki — 250.000, m. Grudziądz — 250.000. Razem 2.270.000 zł, w zlocie.

Pożyczki te, udzielone przez Bank G. K., są charakteru inwestycyjnego i przeznaczone są na budowę rzeźni, elektrowni, hal targowych, kanalizacji i t. d.

Rozwiązanie Rady Miejskiej w Kaliszu.

Urząd wojewódzki rozwiązał Radę Miejską w Kaliszu, wyznaczając termin wyborów na 9 października r. b.

Ruch wydawniczy.

O Samorządzie łódzkim w prasie amerykańskiej. Największy i najpoczytniejszy wśród Polonii Amerykańskiej w Stanach Zjednoczonych „Dziennik Chicagoski”, stale interesując się życiem Łodzi — do numeru z dnia 2 lipca r. b. dołączył obszerny „Dodatek łódzki” — wyłącznie miastu naszemu poświęcony.

Na całość złożyły się artykuły ś. p. Prezydenta M. Cynarskiego (pisany na kilka tygodni przed tragiczną śmiercią), wiceprezydenta inż. W. Wojewódzkiego, starosty A. Rzewskiego, kuratora Okr. Szkolnego J. Owińskiego, ławnika Wydziału Oświaty i Kultury Z. Hajkowskiego, naczelnika Wydziału Statystycznego E. Rossetat, red. J. Wojtyńskiego i in.

Wyczerpujący ten materiał redakcyjny, obficie ilustrowany — daje całokształt dzisiejszego stanu rozwoju polskiego Manchesteru i wido-ków na przyszłość, zaś dane rzeczowe i statystyczne pozwalają czytel-

nikowi amerykańskiemu zorientować się w życiu współczesnej Łodzi. Specjalne prace o administracji, wojsku, dyciu religijnem uzupełniają „Dodatek”.

Szczególną uwagę w „Dodatku” zwrócono na życie Samorządowe Łodzi. Zagadnieniu gospodarki miejskiej w Łodzi poświęcono szereg prac fachowych, o najważniejszych zagadnieniach z dziedziny gospodarki komunalnej.

„Dodatek Łódzki” przedstawia się nader okazale i posiada wielkie znaczenie dla propagandy interesu miast Łodzi wśród Rodaków Amerykańskich. Podkreślić też należy, że jest to pierwsza tego rodzaju impreza propagandowa Łodzi tego rodzaju — za oceanem.

Materiał do „Dodatku” zebrał i opracował red. Jan Wojtyński.

Życzyłoby sobie należało, aby i inne pisma polskie za Oceanem poszły śladem „Dziennika Chicagoskiego” w zainteresowaniu Łodzią swych czytelników.

Rozporządzenie.

Na podstawie par. 10 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 maja 1927 roku, zawierającego regulamin wyborczy do Rad Miejskich na obszarze b. Królestwa Kongresowego (Monitor Polski Nr. 119 z dnia 25 maja 1927 roku, poz. 303), a wkładającego na Magistrat obowiązek utrzymywania w stałej ewidencji spisu osób, którym przysługuje czynne prawo wyborcze do Rady Miejskiej, wzywa się wszystkich właścicieli nieruchomości, położonych w obrębie m. Łodzi, do złożenia wykazów imiennych osób obojga płci, posiadających czynne prawo wyborcze do Rady Miejskiej, a zamieszkałych w ich domach.

Każdy właściciel domu lub jego zastępca obowiązany jest zgłosić się do właściwego Komisarjatu Policji Państwowej, poczynając od dnia 26 sierpnia 1927 roku, po odbiór blankietów i wypełnione złożyć z powrotem za pokwitowaniem w dniu 30 sierpnia 1927 roku najpóźniej do godz. 14-ej.

Wykazy powinny być sporządzone ściśle według wskazówek, podanych w blankietach, i złożone we właściwym czasie.

Winni niewykonania niniejszego rozporządzenia zostaną pociągnięci do odpowiedzialności karnej z art. 139 Kod. Karn.

Łódź, dnia 24 sierpnia 1927 roku.

Komisarz Rządu na m. Łódź

(—) IŻYCKI

Prezydent m. Łodzi

w z. (—) W. WOJEWÓDZKI.

OGŁOSZENIE.

Opierając się na Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 lutego 1926 roku „o regulowaniu cen przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów, oraz odzieży i obuwia przez wyznaczanie cen“ (Dz. U. R. P. Nr. 18 poz. 101), na rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31 sierpnia 1926 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszechnego użytku (Dz. U. R. P. Nr. 91 poz. 527 art. 8) oraz na uchwale Magistratu m. Łodzi z dnia 16 kwietnia 1926 r. — niniejszem podaję do publicznej wiadomości mieszkańcom m. Łodzi co następuje:

Uchwałą Magistratu m. Łodzi z dnia 23 sierpnia 1927 roku zostały wyznaczone ceny maksymalne:

na mięso wieprzowe i wyroby masarskie za 1 klg. w detalu:

1. wieprzowina	zł. 3.45	16. szynka bez kości	zł. 5.40
2. schab i baleron	„ 4.20	17. baleron gotowany	„ 7.50
3. słonina	„ 4.10	18. „ surowy	„ 6.00
4. sadło	„ 4.70	19. boczek surowy wędzony	„ 5.20
5. salceson	„ 4.50	20. „ gotowany	„ 5.50
9. kielbasa krajana	„ 4.50	21. szmałec	„ 5.50
7. „ serdelowa	„ 4.50	22. siekane	do umowy
8. paszтетowa	„ 5.30	23. połędwica sur. wędz.	„ 8.00
9. serdelki	„ 5.85	24. słonina papryk.	„ 6.00
10. podgárlana	„ 2.80	25. kielbasa surowa	do umowy
11. czarna	„ 2.80	26. rolada	„ 5.40
12. kaszanka	„ 1.80	27. kielbasa sucha	„ 7.00
13. krakowska	„ 5.40	28. salami	„ 10.00
14. szynka gotowana	„ 7.50	29. parówki	„ 7.00
15. „ surowa wędzona	„ 4.80		

na mięso wołowe, baranie i cielęce za 1 klg.

w hurcie:

1. wołowina norm. I gat.	zł. 2.80
2. „ „ II „	„ 2.30
3. „ koszerna I gat.	„ 3.50
4. „ „ II „	„ 2.84
5. baranina normalna	„ 2.77
6. „ koszerna	„ 3.23
7. cielęcina normalna	„ 2.70
8. „ koszerna	„ 2.70

w detalu:

1. wołowina norm. I gat.	zł. 3.22
2. „ „ II „	„ 2.64
3. „ koszerna I gat.	„ 4.20
4. „ „ II „	„ 3.40
5. baranina normalna	„ 3.18
6. „ koszerna	„ 3.87
7. cielęcina normalna	„ 3.10
8. „ koszerna	„ 3.24

na wyroby masarskie koszerne za 1 klg. w detalu:

1. kielbasa „salami“ I gat.	zł. 9.50	6. kielbasa „gęsia“ II gat.	zł. 6.60
2. „ „ II „	„ 7.70	7. wędlina „rozmaitości“	„ 10.50
3. „ wrocławska I „	„ 6.—	8. kielbaski wiedeńskie I g.,	„ 8.—
4. „ „ II „	„ 4.83	9. wątrobianą	„ 6.50
5. „ „ gęsia I „	„ 8.—	10. salceson eksportowy	„ 10.50

W myśl zacytowanego Rozporządzenia Rady Ministrów § 7, wyżej wyznaczone ceny maksymalne obowiązują na terenie m. Łodzi od dnia następnego po ogłoszeniu. Zaznaczam, że zgodnie z par. 10 i 11 wymienionego Rozporządzenia Rady Ministrów, winni żądania lub pobierania cen wyższych od wyznaczonych lub nieujawnienia tych cen w cennikach właściwych przedsiębiorstw handlowych, będą ukarani przez władzę administracyjną I instancji według art. 4 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31 sierpnia 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 91 z 1926 r. poz. 517) o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszechnego użytku — **aresztem do 6 tygodni lub grzywną do 10.000 zł.,** o ile dany czyn nie ulega surowszemu ukaraniu w myśl innych Ustaw Karnych.

Łódź, dnia 24 sierpnia 1927 roku.

Wiceprezydent m. Łodzi
(—) **W. Groszkowski.**

Opuścić prasę:

ROCZNIK STATYSTYCZNY MIASTA ŁODZI

Rok 1926.

Spis rozdziałów: **A.** Dane ogólne, **B.** Demografia, **C.** Higjena publiczna, **D.** Gruźlica, **E.** Opieka Społeczna, **F.** Moralność Społeczna, **G.** Życie umysłowe i kulturalne, **H.** Szkolnictwo, **J.** Ceny i koszty utrzymania, **K.** Zakłady użyteczności publicznej, **L.** Życie gospodarcze, **M.** Finanse Miejskie, **N.** Podatki państwowe, **O.** Nieruchomości, budowle i pożary.

358 tablic statystycznych.

Cena egzemplarza zł. 10.—

**Skład Główny w Wydz. Statystycznym m. Łodzi,
Pl. Wolności Nr. 14.**

Miejski Kinematograf Oświatowy

TEL. 18-26. • **WODNY RYNEK** (róg Rokicińskiej), **PROGR. 32.**
dojazd tramwajami 6 i 10.

Od wtorku, dn. 23 do poniedziałku, dn. 29 sierpnia 1927 r.

Dla Dorosłych: początek seansów codziennie o g. 18.45, 20.45
(w soboty i niedziele o g. 16.45, 18.45 i 20.45).

STUDENT Z PRAGI

Dramat w 12 częściach, według powieści H. H. EWERSA.

W rolach głównych: **CONRAD VEIOT, WERNER KRAUSS i hr. A. ESTERHAZY.**

Dla Młodzieży: początek seansów codziennie o godz. 15 i 16.45
(w soboty i niedziele o godz. 13.15 i 15).

ZMIERZCH CZERWONYCH BOGÓW

Obraz w 10-ciu częściach przedstawia tragedję ras, zaludniających Amerykę północną od najdawniejszych czasów do dni dzisiejszych.

W poczekalniach kina codz. do g. 22 audycje radiofoniczne.

Redaktor: **Marjan Tarłowski.**

Wydawnictwo Zarządu m. Łodzi